

רע"פ 5023/18 - עוקבה בדיר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 5023/18

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: עוקבה בדיר

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז (סגנית הנשיא ו' מרוז, השופט ש' בורנשטין והשופטת נ' בכור) בעפ"ג 64617-09-17 מיום 22.5.2018

בשם המבקש: עו"ד דוד בוחבוט

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז (סגנית הנשיא ו' מרוז, השופט ש' בורנשטין והשופטת נ' בכור) בעפ"ג 64617-09-17 מיום 22.5.2018, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בכפר סבא (השופט א' שרון) מיום 10.9.2017 בת"פ 17942-11-15.

2. המבקש הורשע בבית משפט השלום, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של תקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים או יותר, לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), יחד עם סעיף 29(א) לחוק.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 1.11.2015 תקף המבקש את וליד מוסטפא (להלן: המתלונן), יחד עם אחיו ושני מעורבים נוספים, באופן שהסב לו חבלות של ממש, וזאת על רקע מחלוקת כספית שנתגלעה בין הצדדים.

3. לדיון בגזר הדין צירף המבקש את ת"פ 39156-08-16, שבו הורשע בעבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין, לאחר שהפר את תנאי שחרורו כפי שנקבעו בהחלטת בית משפט; וכן את ת"פ 11947-11-16, שבו הורשע המבקש בעבירות של הפרת הוראה חוקית, כאמור לעיל, והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין, לאחר שביום 19.10.2016 שהה ברמת גן, ובכך הפר תנאי מעצר בית מלא בכפר קאסם בפיקוח אנושי, ואף סירב לבקשת שוטרת להתלוות אליה לניידת, עד שנעצר.

4. במסגרת גזר הדין עמד בית משפט השלום על חומרתן של עבירות אלימות ועל פגיעתן בערכים חברתיים מוגנים, וכן על נסיבות ביצועה של העבירה הקונקרטית שביצע המבקש, ובכללן העובדה שלמעשה קדמה "התארגנות מסוימת", והעובדה שהתקיפה בוצעה בחבורה והייתה "אכזרית" ו"ברוטאלית".

עם זאת, התייחס בית משפט השלום לנסיבות המקלות שהתקיימו באירוע, ובכללן העובדה שהחבלות שנגרמו למתלונן "אינן ברף הגבוה", וכי בשלב מסוים פסקה תקיפת המתלונן, מבלי שיהיה צורך בהתערבות או סיוע.

5. לאחר שסקר שורת פסקי דין קרובים בנסיבותיהם למקרה דנן, העמיד בית משפט השלום את מתחם העונש ההולם את העבירה ונסיבות ביצועה על טווח שבין מספר חודשי מאסר בפועל ל-18 חודשי מאסר בפועל, לצד רכיבי ענישה נלווים.

כמו כן, קבע בית משפט השלום כי מתחם הענישה ההולם את העבירות שבהן הורשע המבקש בשני כתבי האישום האחרים נע בין מאסר על תנאי לתקופת מאסר קצרה.

6. בבואו לגזור את עונשו של המבקש בתוך המתחם עמד בית משפט השלום על נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. במסגרת זו שקל בית המשפט לקולא את הודאתו של המבקש בכתב האישום המתוקן; את עברו הפלילי הנקי; את היותו של המבקש עצור בתנאים מגבילים למן היעצרו - לראשונה בחייו - בגין האירוע מושא כתב האישום; וכן את העובדה שמדובר באדם משכיל ובעל משפחה.

מן העבר השני נשקלו הרשעותיו של המערער בשני כתבי האישום המצורפים בעבירות אשר מלמדות, לשיטת בית המשפט, על זלזול של המבקש בהוראות בית המשפט ובהחלטותיו, כמו גם תסקירי המבחן שהוגשו בעניינו של המבקש, שבמסגרתם הוערכה רמת הסיכון להישנות עבירות אלימות כבינונית, וזאת, בין היתר, בשל התרשמות שירות המבחן כי המבקש נוטל אחריות חלקית בלבד למעשיו, וכי אישיותו מתאפיינת באימפולסיביות וחוסר שליטה בכעסים.

7. לנוכח האמור, וחרף המלצת שירות המבחן על הטלת עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, השית בית משפט השלום על המבקש 5 חודשי מאסר בפועל; 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו, לבל יעבור כל עבירת אלימות לרבות איומים; 3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו, לבל יעבור עבירות של הפרת הוראה

חוקית והפרעה לשוטר במילוי תפקידו; וכן פיצוי למתלונן בסך 7,500 ש"ח.

8. המבקש ערער על גזר הדין לבית משפט קמא. במסגרת ערעורו טען המבקש, בין היתר, כי שגה בית משפט השלום בכך שלא נתן משקל מספיק לתיקון כתב האישום בכל הנוגע לחפץ שבו עשה המבקש שימוש במהלך תקיפת המתלונן, לעובדה שהפגיעות שספג המתלונן אינן ברף הגבוה ולהודאתו של המבקש בעבירות המיוחסות לו.

עוד טען המבקש כי העונש שהוטל עליו חורג בחומרתו מעונשים שהוטלו במקרים דומים ואף חמורים מהמקרה שבו הורשע, וכי שגה בית משפט שלום בכך שהטיל על המבקש עונש מאסר בפועל, בניגוד להמלצת שירות המבחן למבוגרים.

9. בית משפט קמא דחה את הערעור, בקובעו כי עונש המאסר שהוטל על המבקש מגלם את האיזונים הראויים בין נסיבותיו השונות של האירוע, אשר נשקלו כדבעי על ידי בית משפט השלום במסגרת גזר דינו.

10. המבקש הגיש לבית משפט זה בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית משפט קמא, היא הבקשה שלפניי. יוער כי הבקשה הוגשה היום, יום ה' ה-28.6.2018, כאשר על המבקש להתחיל את ריצוי עונשו ביום א', ה-1.7.2018.

11. בבקשתו חוזר המבקש על מרבית הטענות שהעלה במסגרת ערעורו בפני בית משפט קמא, ואשר נוגעות לעונש המאסר בפועל שהוטל עליו.

במסגרת זו טוען המבקש כי על אף שהעונש שהוטל עליו נמצא ברף הנמוך של הענישה המקובלת במקרים דומים, שגה בית משפט קמא בכך שלא קיבל את המלצת שירות המבחן וביכר להשית על המבקש עונש מאסר לריצוי בפועל. לשיטת המבקש, לו ניתן המשקל הראוי לנסיבות המקלות המתקיימות בעניינו, הייתה מתבקשת המסקנה כי יש להשית על המבקש עונש לריצוי בעבודות שירות.

עוד טוען המבקש כי מאסר בפועל צפוי לפגוע קשות ביכולתו לפרנס את משפחתו, ומנגד, כי לנוכח משך המאסר הקצר, העדפת עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות לא עשוי לפגוע משמעותית באינטרס הציבורי.

12. דין הבקשה להידחות.

רשות ערעור שני תינתן רק במקרים שבהם הבקשה מעוררת סוגיה עקרונית, החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או כאשר נסיבות המקרה מעוררות שיקולי צדק ייחודיים. בנוסף, בקשת רשות ערעור הנסבה על גזר הדין לא תתקבל, ככלל, אלא אם מדובר במקרה שבו ניכרת סטייה קיצונית מרמת הענישה והמקובלת בעבירות דומות (רע"פ 2341/18 פלוני נ' מדינת ישראל (27.3.2018)).

13. המקרה שלפנינו אינו נמנה עם אותם מקרים חריגים, שכן לא מצאתי כי הבקשה מעוררת שאלות מהותיות, או שהיא מערבת שיקולי צדק ייחודיים, לרבות חשש ממשי מפני עיוות דינו של המבקש.

כמו כן, עונשו של המערער אינו סוטה לחומרא מרמת הענישה הנוהגת בהינתן חומרת העבירות. נהפוך הוא - כפי שציין המבקש בבקשה, העונש שהוטל עליו בגין העבירות מושא ההליכים שהתנהלו בעניינו נמצא ברף הנמוך של הענישה המקובלת במקרים דומים.

14. באשר להחלטתו של בית המשפט להטיל על המבקש עונש לריצוי בפועל, ולא כבקשת המבקש, יאמר כי יש אמנם לייחס חשיבות רבה לתסקיר שירות המבחן, אשר מספק תמונה עשירה ומקצועית ביחס להיבטים שעליהם הוא מופקד. ואולם, אין לראות בהמלצתו של שירות המבחן הכרעה שיפוטית, אלא המלצה בלבד. ההכרעה בדבר העונש שיש להטיל על נאשם שהורשע בדין נתונה לבית המשפט, אשר בסמכותו לשקול את מכלול השיקולים הנוגעים לעניין.

בנסיבות המקרה דנן, ובייחוד בשים לב לאמות המידה המחמירות הנוהגות ביחס לבקשת רשות ערעור בגלגול שלישי, לא ראיתי מקום להתערב באופן שבו הפעיל בית משפט קמא את שיקול הדעת המסור לו בעניין זה.

15. אשר על כן, הבקשה נדחית, ומשכך אף לא מצאתי לנכון לדחות את מועד תחילת ריצוי עונשו של המבקש.

ניתנה היום, ט"ו בתמוז התשע"ח (28.6.2018).

שׁוֹפֵט